

EDİTÖRDEN / EDITORIAL

Yeterlilik Kurulu ve Uzmanlık Sonrası Eğitimi Güncelleme Sertifikası

Değerli meslektaşlarım,

Bugün Dünya'da her tür mesleki uygulamalarda, kurum yönetimlerinde ve insan kaynakları kullanımında bazı değerler giderek önem kazanmaktadır. Bunlar genellikle "Kalite Yönetimi", "Uluslararası ya da Ulusal Standartlara Uyum", "İş Mükemmelliği Standardı", "Sürekli İyileştirme", "Liderlik" vb. gibi kavramlardır. Her meslek grubu, meslektaşlarının belli yetkinliğe sahip olması için eğitimi sırasında ve sonrasında gereken özellikleri tanımlamaya çalışmaktadır. Bu standartlar eğitime yönelik olduğu kadar eğitime ve kuruma da yönelik standartlardır.

Tıp ve Kulak Burun Boğaz açısından da durum farklı değildir. Gerek ABD'de, gerekse AB'de birçok ülkede tıp eğitiminde "lisans sonrası sertifikalandırma" ve dal uzmanlığında "uzmanlık sonrası sertifikalandırma" yerleşik olarak uygulanmaktadır. Örneğin ABD'de Oftalmoloji "Board"u 1917'den bu yana, Amerikan Uzmanlık Dalları "Board"u 1970'den bu yana sertifikasyon yapmaktadır. Avrupa'da 1993'de "Avrupa Board"u kurulmuştur. Ülkemizde de 2004 yılında Türk Tabipleri Birliği önderliğinde, ana amacı ulusal düzeyde yeterlilik kurullarının etkinliklerini izlemek, koordine etmek ve yönlendirmek olan "Ulusal Yeterlilik Komitesi" (UYEK) oluşturulmuştur. Aslında bundan da 4 sene önce "Türk Cerrahi Derneği Yeterlilik Kurulu" kurulmuş ve ilk "Yeterlilik Sınavı"nı 2001'de yapmıştır. Ülkemizde bugüne kadar 8 kadar uzmanlık dalında yeterlilik kurulları oluşturulmuş ve çoğu sertifikasyona başlamıştır.

Yeterlilik Kurulları sadece bir sertifikasyon mercii değildir. Uzmanlık Eğitimine önemli katkıları vardır. Ülke çapında, ilgili uzmanlık eğitiminin standartlarını oluşturur ve iyileştirir; uzmanlık süresi boyunca işlenecek bir "Uzmanlık Çekirdek Eğitim Programı"nın (UÇEP) hazırlanmasını ve sürekli iyileştirilmesini sağlar; bu eğitimin gerçekleştirildiği altyapı ve insan gücü özelliklerini tanımlar; eğitim programlarının uzmanlık öğrencisi tarafından alınıp alınmadığının takibini sağlar (asistan karnesi); kurumsal niteliğin tanındığı sistemin oluşturulmasını temin eder (akreditasyon) ve uzmanlık sonrası eğitimin güncellenmesini destekler (sertifikasyon).

Ülkemizde eğitim veren kurumlar birbirinden yönetsel, yapısal ve kurumsal açıdan farklıdır (Üniversite, Sağlık Bakanlığı, Özel); altyapı, insan gücü ve eğitim için gerekli yıllık hasta sayısı, niteliği ve standartları belli değildir; eğitim klasik usta çırak modeli ile verilmektedir; uygulamalı eğitim sayıları kurum olanaklarına bağlıdır; eğitim/hizmet oranları ve eğitimcilerin olanakları ve nitelikleri farklıdır. Bunlara ek olarak ülkemizde uzmanlık eğitiminin sertifikasyonu Sağlık Bakanlığı tarafından verilmektedir, ama bu sertifikasyon uzmanlık eğitiminin içeriğini ve niteli-

ğini denetlememektedir. Bakanlık bağlı olduğu hükümetin politik işlevini sürdürmekte, YÖK ise daha çok akademik yapıdan sorumlu gözükmektedir.

Bu statik ve karmaşık yapı süregelirken yeni tanı ve tedavi kavramları hızla artmakta; kanıta dayalı tıp uygulamaları yaygınlaşmakta; iletişim teknolojisinin hızlı gelişimi, bilgi birikimi ve araştırmaların artması, bilginin sürekli değişmesi ve gelişmesi "Sürekli Tıp Eğitimi"ni zorunlu hale getirmektedir.

Bu nedenle, uzmanlık dalının eğitim olanaklarını iyileştiren ve geliştiren; uzmanlık eğitimini standardize edebilen; en az gerekli bilgileri kuramsal ve uygulamalı olarak tanımlayacak bir çekirdek eğitim programı hazırlayan; belli ölçütlere göre saptanmış olduğu bilgi güncelliği düzeyine adayın sahip olup olmadığını sınavan; bu sistemi kontrol edecek ulusal otoriteyi yönlendirecek verileri üreten, bünyesinde yer aldığı uzmanlık dalının Ulusal Derneği ile koordine çalışan bir Yeterlilik Kurulu gereklidir.

Kulak Burun Boğaz Uzmanlık alanımızda da Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Derneği'nin bünyesinde "Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Yeterlilik Kurulu" 13 Şubat 2005 tarihinde kabul edilen yönerge ile oluşturulmuş ve 24 Mayıs 2005 tarihinde, Ulusal Kongre içeriğinde yapılan Genel Kurul'da da görevlileri seçilerek çalışmaya başlamıştır. O tarihten bu yana yönetsel kuruluş dönemi çalışmalarına ek olarak "uzmanlık alanımızın tarifi", "asistan karnesi"nin hazırlanması gibi çok kapsamlı ve yüzlerce saat mesai gerektiren çalışmalar tamamlanmış ve yayımlanmıştır; "Uzmanlık Çekirdek Eğitim Programı"nın (UÇEP) tamamlanması ve "Uzmanlık Sonrası Eğitimi Güncelleme Sınavı"nın ilkinin 2007 yılı içinde yapılması için çalışmalar devam etmektedir.

Yeterliliğin hiçbir yasal zorunluluğu yoktur ancak batıda olduğu gibi niteliği yüksek kurumların oluşmasına ve uzman hekimlerin yetişmesine, sağlık hizmetlerinin iyileşmesine neden olacaktır. İlerki yıllarda da akademik ilerlemelerde ya da sağlık kurumlarına uzman hekim alımlarında "uzmanlık sonrası eğitimi güncelleme sertifikası"na hak kazanmış meslektaşlarımızın tercih edilmesi şartı olmayacaktır.

Yeterlilik Kurulunun sevgi ve saygılarıyla,

Prof. Dr. İbrahim Hızalan

Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi
Yeterlilik Kurulu
Yürütme Kurulu Başkanı
www.kbbyeterlilik.org